



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

127. An Caupones, seu tabernarii proponentes cœnam in die ieiunii omnibus indifferenter, peccent mortaliter? Sed difficultas est, quando dubitant, vel creunt alterum à ieiunio non excusari. Ex p. 1. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

scemipa illi sit praesidio, possum ego illi dicere, Si peccaturus es cum altera de duabus, pecca cum hac quia licet sit aequalis peccatum cum alterutra, tamen possunt multae supponi causae, quibus ego honeste possum & debeam id facere. Si enim alia femina sit mihi affinis, aut mihi sit turpis illius consensus, aut plura ego mala timeam ex peccato vnius, quam ex alterius, aut Antonius iratus ad quaerendum alium sit occidendus, cur ego non potero ei dicere, ut si peccaturus est cum altera de duobus, peccet cum hac? Idem dico de homicidio; si enim ille certus sit occidere alterum de duobus, alter veid sit meus amicus, aut consanguineus, cur non potero dicere illi, Nec hunc occidas, sed si quidem occisurus es, occide hunc, & non alium? Si vero ille non decreuit occidere alterum de duobus, sed tantum vnum, nihil cogitans de alio, non possum ego reprehendere simul, & persuadere alij, de quo non cogitat.

3. Quid ego sentiam in hac quaestione dicam breviter. Prima sententia est probabilior, & illam praeter DD. citatos *vbi supra* tenent Castrus Palaus *tom. 1. tr. 6. disp. 6. punct. 9. n. 4.* Suarez *de charitate, disp. 10. sect. 3. n. 1. & sect. 4. n. 5.* & alij. Secundam sententiam Hurtadi puro etiam probabilem esse & tutam in praxi, & ideo non recte Valquez *vbi supra* dixit carere probabilitate; & illam praeter Hurtadum tenent Doctores, quos ego ipse citavi, & secutus sum in *1. part. tract. 9. res. 38.* Unde immerito & parum religiose Religiosus quidam olim contra me falsam hanc sententiam vocavit, ad cuius audaciam compescendam hanc quaestionem pertractare decreui.

4. Dixerunt etiam mihi eundem Religiosum falsam vocasse aliam opinionem, quam ego olim probabilem esse dixi, nempe Confessarium accipientem plurimum confessiones in peccato mortali, vnum tantum peccatum mortale committere; & id de etiam hic adnotare visum est mihi supradictam sententiam, ut probabilem, non solum docere Henriquez, Rodrig. & Fagundez alibi a me citatos, sed etiam Philippum de la Cruz. *in su Norte de Confessores, tr. 1. §. 7.* vbi sic ait. [El Confessor que en pecado confessa muchos, tam poco tendra obligacion a numerar los que ha confesado, sino basta que diga, que estando en aquel estado confeso, y administro el sacramento de la Penitencia: lo mismo se ha de decir, del que estando en mal estado da la Comunión, que fuera del pecado que haze en dezir Missa en desgracia de dios; no comete mas de otro pecado, aunque de la Comunión a infinitas personas, porque aunque parecen distintos actos, son solo vno ordenado a vn obiecto: assi lo sienten Enriquez y Manuel Rodrig. que se apartan de la opinion de Siluestro, que afirma lo contrario; ni obsta el dezir que son distintos actos los que comete vno desleando a muchas mugeres, o al contrario vna desleando muchos hombres, y tenga para cada vno su voluntad de ofender a Dios, ni el que aguarda a vna calle a muchos, y los va matando; pues este tantas quantas vezes mata, tantas iniusticias distintas haze, y la orra o otro que tienen voluntad deshonestas, y en mala parte; pues esto no solo se ordena a la entidad, si no tambien a la malicia, siendo como son distintas.] Ita ille, licet probabiliter etiam alij contrarium asserant; quos Theologaster, de quo loquimur, tantum legerat,

RESOL. CXXII.

* Sup. prima diffie. huius tit. in tom. 7. tr. 5. Ref. 67. §. vit. ad lin. An Caupones, seu tabernarij proponentes cenam in die ieiunij omnibus indifferenter, peccent mortaliter? Sed difficultas est, quando dubitant, vel credunt alterum a ieiunio non excusari: Ex part. 1. tr. 9. Ref. 39.

§. 1. Quando probabiliter credunt, illos excusari a ieiunio, posse tales cibos ministrare putant. Philarchus *de off. Sacerd. tom. 1. part. 2. lib. 3. cap. 15.* & alij: imò, quando dubitant; quia suum non est hoc discutere, vnusquisque praesumitur bonus. Ita Reginaldus *in praxi, to. 1. l. 4. c. 16. num. 200.* Valentia *to. 3. disp. 9. q. 2. punct. 3.* Vnde non tenentur eos interrogare de hoc; an, scilicet, habeant causam: quidquid in contrarium asserat Lessius *l. 4. c. 2. dub. 4. n. 24.* & Filliuc. *to. 7. tr. 2. 7. p. 2. cap. 5. n. 93.* vt optimè contra illos notauit noster Molfisius *in sum. 10. 1. tr. 10. c. 5. n. 30.* & Sanch. *in sum. 10. 1. l. 1. c. 7. n. 34.* cum Homohono, *vbi infra.*

2. Tota igitur difficultas est, quando credunt, alterum a ieiunio non excusari. Prima opinio affirmat, tales peccare mortaliter: ita Toletus *in sum. l. 6. cap. 5.* Fernandez *in exam. Theol. p. 2. cap. 8. §. 1. num. 12.* Nauar. *in Man. cap. 21. n. 16.* Gabriel *in 4. disp. 16. q. 3. art. 3. dub. 6.* Medina, & alij. Secunda opinio negat: ita Ledesma *in sum. tom. 1. tract. 27. cap. 2. concl. 6. diff. 4. fol. mihi 68b.* vbi sic asserit: [Si sciendo que algunos tienen determinacion de quebrar el ayuno, o comer carne, no se peccan los me teneros, ministrandoles semejantes manjares: esto enseñan comunmente los Doctores. La razon es, porque en tal caso los meloneros no concurren al quebrantamiento del ayuno, pues ellos estan determinados de quebrantarlo, o comer manjar contrario. Aduertase que en tal caso, no tienen obligacion a negar a los huéspedes comer, por via de correccion fraterna; porque de ordinario los meloneros no pueden corrigir a los huéspedes que pasan, particularmente siendo gente authorizada, y tambien que si les niegan los manjares, los hallaran en otros meloneros, o en otras partes, por lo qual no tienen semejante obligacion.] Ita ille: & pro hac sententia Sanch. citat Salonium, Martinum Ledesma, Rodrig. & alios, & nouissimè illam docet Homobonus *de exam. Eccl. p. 2. tr. 8. cap. 7. q. 12.* & Faustus *in thes. Relig. l. 1. q. 118. num. 1.*

3. Tertia opinio distinguit. Vel caupo potest, sine incommodo notabili, negare supradictis cenam; vel non potest: si non potest, non tenetur; si potest, tenetur, quia ex charitate obligatur impedire offensionem Dei, quantum commodè potest. Sed etiam in tali casu, si supradicti essent aliò ituri, & cenaturi, potest praebere illis cenam; quia peccatum non potest sic impediri: & ita sentit Filliuc. *tom. 2. tract. 27. p. 2. cap. 5. num. 93.* Lessius *l. 4. cap. 2. dub. 4. num. 24.* Sanch. *in sum. tom. 1. lib. 1. cap. 7. num. 35.* & alij.

4. Omnes istae tres sententiae sunt probabiles: sed secunda magis mihi placet, & in praxi quasi semper sustinenda videtur: quia, moraliter loquendo, vt idemmet Sanch. obseruat, tabernarij, & caupones dicti nunquam ob hanc causam peccabunt mortaliter, quia, etiam si tales cibos; & cenam non ministrant, alibi hospites sunt empturi, aut cenaturi. Deinde, confluens ad eos communiter sunt viatores, operarii, aut pauperes; & ideo probabiliter possunt exultimare, hos habere causam frangendi ieiunium. Et licet apud ipsos etiam confluant viri nobiles, & illi effrenatae linguas, iniurias, & contumelias eos afficient: & quod magis vim faciant. Ad hac, si tali pacto cum confluens ad eorum tabernas tractarent, pauci ad illas confluere; & sic notabile detrimentum in bonis sustinerent. Igitur ex his Confessarius dictis tabernarij sculpulos non iniiciat; sed illos absoluat.

In indice primo huius Tom. 4. Vide Appendicem ad hunc Tract. 6. vbi inueniuntur alias multae quae. mistas, & dispersas per alios Tom. Tract. & Ref. qua simul pertinent ad hunc Tract. 6. de Ieiunio.

TRACT.

Quae est Resol. antecedens, & in aliis eius primae annot.

Allibi in tom. 1. tr. 7. Refol. 42. & 25. §. Nec obstat, & in multis aliis eius annot.

Sup. hoc in tom. 2. tr. 1. Ref. 25. & in multis aliis eius not.